

Gözetim Uygulamaları Üretime Zarar Veriyor

Yerli üreticiyi korumak amacıyla uygulamaya alınan gözetim uygulamalarının tam tersi sonuçlara sebep olabildiğini belirten Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Gülsün, “Gözetim uygulamalarının hammadde ithalatına yönelik olarak uygulanması tüm bir değer zinciri içinde maliyet artışına sebep olduğu gibi söz konusu üründen imal edilen ürünlerin ithalatında benzer bir gözetim uygulaması olmaması durumunda üretim yerine ithalatı cazip kılan bir yapı oluşmasına da yol açmaktadır” dedi.

İhracatta Rekabet Gücümüzü Azaltıyor

Gözetim uygulamalarından kaynaklı maliyet artışlarının ihracat pazarlarındaki rekabet gücümüzü azalttığına dikkat çeken Gülsün, “Söz konusu maliyet artışlarının ülkemize özgü bir durum olması ve ihracat pazarlarımızda rekabet halinde olduğumuz ülkelerde benzer bir ek maliyet durumu yaşanmadığı için bu nevi uygulamalar uluslararası piyasalarda rekabet gücümüzü oldukça olumsuz etkilemektedir. Özellikle belirli ürün gruplarında uygulanan gözetim bedeli ile piyasa fiyatı arasındaki makas çok açılabilir. Örneğin 3907.99.80.00.11 GTİP’li doymuş poliestere uygulanan gözetim sebebiyle aynı GTİP altında yer alan PBT ithalatında da ek maliyet artışları ortaya çıkmaktadır. Hali hazırda bu GTİP’e uygulanmakta olan gözetim değeri 3,5-\$/Kg iken PBT’nin CIF fiyatları 1,35-\$/Kg ile 1,5-\$/Kg arasındadır. Bu ve benzeri ürünlerde gözetim uygulamaları çok yüksek maliyet artışlarına sebep olmaktadır. Söz konusu hammaddeyi ithal ederek yurtiçinde işleyen ve mamul haline getiren firmaların ihracat pazarlarında rekabet gücü azaldığı gibi iç piyasada da elleri zayıflamaktadır. Düşünün siz çok yüksek bir gözetim maliyetiyle hammadde ithal ediyor ve o hammaddeyi işleyerek mamul haline getiriyorsunuz, diğer tarafta ise bir ithalatçı doğrudan o hammaddeden mamul ürünü ithal ediyor ama nihai üründe gözetim uygulaması olmadığı için herhangi bir ek maliyete katlanmıyor. Bu durumda üreticinin rekabet etme şansı ortadan kalkmaktadır. O sebeple hammadde grubunda yer alan ürünlerin ithalatında gözetim uygulamadan önce daha derinlemesine analiz yapılmalı, sadece yurtiçi hammadde üreticisinin yeterli üretim kapasitesi olduğu yönündeki beyanını esas almak yerine bu alanda faaliyet gösteren STK’larla görüş alışverişinde bulunarak bu beyanın piyasada karşılığı olup olmadığı masaya yatırılmalı ve ancak çok elzemse bu yola gidilmelidir” dedi.

Enflasyonu Tetikliyor

İşletmeler üzerindeki bu maliyet artırıcı unsurların yurtiçinde enflasyonun yükselmesine de neden olduğunu dile getiren Gülsün, “Nihai ürünlere uygulanan gözetim uygulamalarının etkisi çok daha kısıtlı bir alanda kalırken, hammaddelerde uygulanması durumunda bu maliyet artışı adeta bir domino etkisiyle çok daha geniş bir alana yayılmakta ve enflasyona sebep olmaktadır. Üstelik 24 Kasım 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan bir kararla ithalatta gözetim ve korunma önlemleri uygulamaları kapsamında hesaplanan katma değer vergisinin indirim hakkı kaldırılmıştır. Bu durum hali hazırda yüksek olan ek maliyetlerin firmalar üzerinde daha fazla yük oluşturmasına neden olmaktadır. Gerek KDV indirim hakkının kaldırılması kararının gerek hammadde ithalatındaki gözetim uygulamalarının gözden geçirilerek imalat sanayinin bütününe faydasının gözücek şekilde revize edilmesi ekonomimizin sağlıklı gelişimi açısından faydalı olacaktır” dedi.